

**UCHWAŁA NR X/55/2015
RADY MIEJSKIEJ W KŁODZKU
Z DNIA 28 MAJA 2015r.**

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny
dla Gminy Miejskiej Kłodzko na lata 2015-2017**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późniejszymi zmianami) oraz art. 176 ust. 1 i art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r. poz. 135 z późniejszymi zmianami) Rada Miejska w Kłodzku ustala co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Miejskiej Kłodzko na lata 2015-2017 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Kłodzka.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
w Kłodzku
Tomasz Żabski

Uzasadnienie

Gminny Program Wspierania Rodziny tworzony jest z mocy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2013r., poz. 135 z późniejszymi zmianami), która w art. 176 ust. 1 nakłada na gminy obowiązek „*opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny*”.

Zawarte w niniejszym Programie działania pomocowe mają za zadanie wsparcie rodziny w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem opracowanym na lata 2015-2017. Założeniem Programu jest wielopłaszczyznowe wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zapewnienie dziecku poczucia bezpieczeństwa, a także wsparcie i wzmocnienie rodziny w prawidłowym jej funkcjonowaniu oraz podejmowanie działań profilaktycznych i zapewnienie środków finansowych na realizację zadań ustawowych.

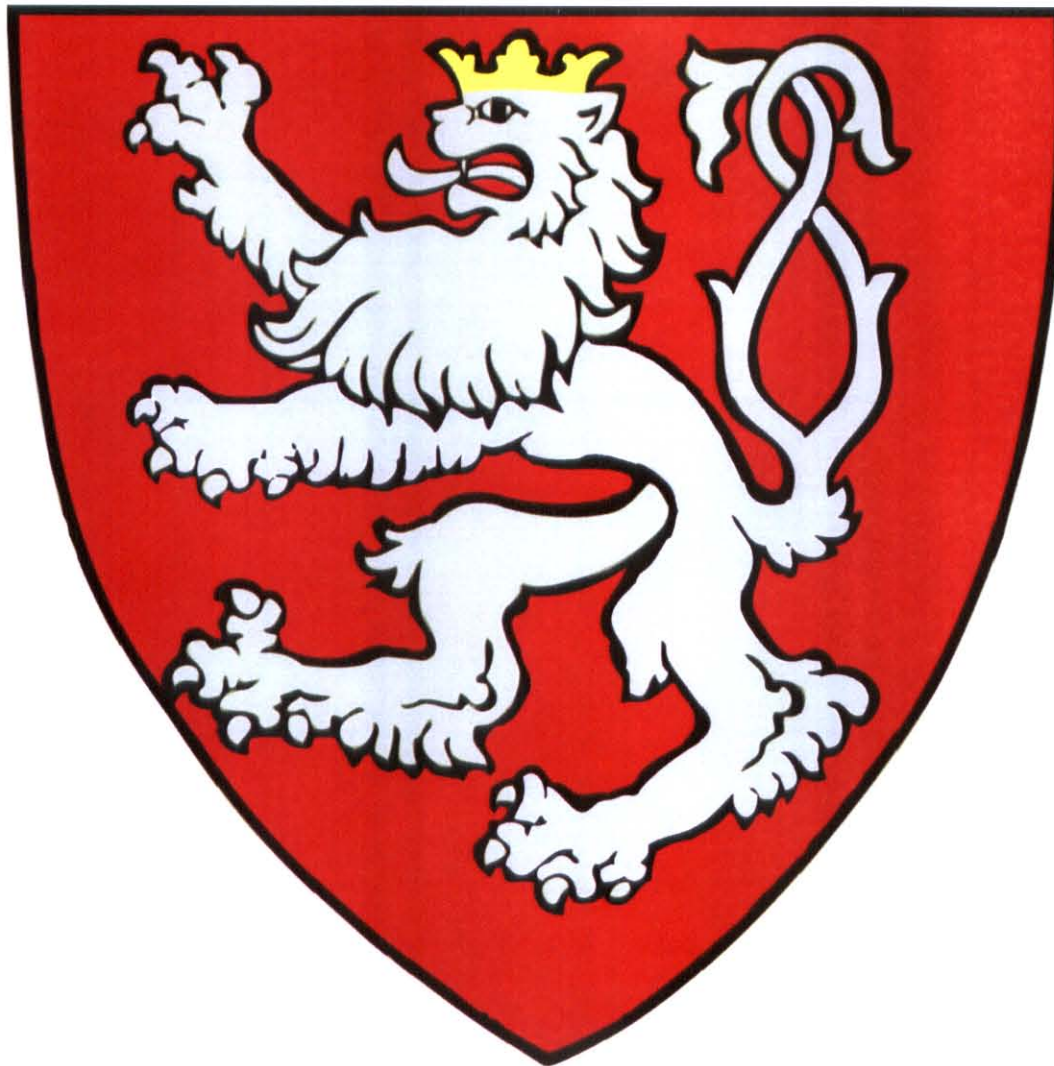
Działania zawarte w niniejszym Programie realizowane będą zgodnie z przyjętym budżetem przy współpracy wszystkich instytucji i jednostek organizacyjnych wg ich kompetencji i obszaru działań na rzecz rodziny.

Wobec powyższego uchwalenie Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Miejskiej Kłodzko na lata 2015-2017 jest konieczne i uzasadnione.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
w Kłodzku
Tomasz Żabski

Załącznik do Uchwały
Rady Miejskiej w Kłodzku
Nr X/55/2015 z dnia 28 maja 2015r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA
RODZINY W GMINIE MIEJSKIEJ
KŁODZKO NA LATA 2015-2017**

SPIS TREŚCI

I. Wprowadzenie.....	3
II. Charakterystyka społeczno – demograficzna Gminy Miejskiej Kłodzko	5
1. Sytuacja demograficzna.....	5
2. Analiza sytuacji społecznej.....	7
III. Realizacja zadań wynikająca z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.....	12
1. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.....	13
2. Asystent Rodziny.....	14
III. Analiza SWOT dla Gminy Miejskiej Kłodzko.....	16
IV. Główny cel programu oraz cele szczegółowe	18
V. Założenia Programu i jego odbiorcy	23
VI. Źródła finansowania Programu	24
VII. Realizacja i Monitoring	24

I. Wprowadzenie.

Niniejszy Program opracowany został w oparciu o założenia ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 pkt. 1 w/cyt. ustawy do zadań gminy należy opracowywanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

„Rodzina stanowi podstawowe środowisko człowieka, oddziałujące w istotny sposób na rozwój i wychowanie młodego pokolenia. Jest wspólnotą osób i jednocześnie instytucją ogólnoludzką, spotykaną we wszystkich epokach i kulturach. Stanowiąc podstawową formę współżycia ludzi i integralną część każdego społeczeństwa jest najmniejszą, a zarazem jej podstawową komórką. Rodzina to pomost pomiędzy jednostką, a społeczeństwem – jest jednostką prawną, gospodarczą i społeczną”.¹

Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. Wpływa na zachowanie dziecka oraz jego osobowość, przekazując mu swój system wartości, tradycje, aktywność, umiejętności i postępowanie w dalszym życiu. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Wobec tego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań.

Szczególnym problemem rodzin we współczesnym świecie jest zarówno trudna sytuacja materialna wynikająca ze zjawiska bezrobocia, niskiego poziomu płac, a tym samym niskich dochodów, której skutkiem jest wzrost kosztów utrzymania i edukacji, jak również osłabienie więzi emocjonalnych, spory i konflikty, separacje i rozwody, uzależnienia oraz zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo – wychowawczych.

Skumulowanie wielu problemów w rodzinie może prowadzić do obniżenia jej sił, prowadząc do osłabienia lub znacznego upośledzenia funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zahamowania harmonijnego rozwoju dzieci i ich przyszłej samodzielności życiowej.

Współczesna rodzina potrzebuje kompleksowego wsparcia jakie niosą sprawnie działające instytucje, organizacje społeczne i podmioty prywatne, które mogą skutecznie ją wspomagać. Wspólne zintegrowane działania wielu specjalistów powinny w założeniu przywrócić zdolności rodziny do pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a odebranie dziecka i umieszczenie go w pieczy zastępczej powinno być ostatecznością w sytuacji wykorzystania wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej.

Zawarte w niniejszym Programie działania kładą nacisk na pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, rodzinom dysfunkcyjnym i wieloproblemowym. Istotnym elementem Programu są również działania profilaktyczne, integracyjne i aktywizujące. Założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie gdy zaczynają się problemy oraz eliminowanie takich sytuacji kiedy dziecko musi opuścić rodzinę. Ponadto program ma na celu zapobieganie marginalizacji społecznej rodziny i wykluczenia społecznego, tym samym przywrócenie rodzinie zdolności do właściwego wypełniania funkcji rodzicielskich i pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

¹ Dyczewski L., Rodzina – społeczeństwo - państwo, [w] Rodzina w okresie transformacji systemowej, red. A. Kuzynowski, Warszawa 1995 str. 23

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa;
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających;
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
4. finansowanie:
  - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
  - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
6. sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;

Program wyznacza strategiczne cele oraz kierunki działań, które mają rozwijać i udoskonalać system wspierania dziecka i rodziny w Gminie Miejskiej Kłodzko.

Program odwołuje się do standardów prawa dotyczących systemu wsparcia dla rodzin i dzieci oraz zasad i celów polityki społecznej wobec rodziny.

Program realizowany jest w oparciu o niżej wymienione akty prawne:

- **Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2013r., poz. 135 z późniejszymi zmianami)**
- **Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2015r., poz. 163).**
- **Ustawa z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym (tekst jednolity Dz. U. z 2011r., Nr 43, poz.225 z późniejszymi zmianami).**
- **Ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz. U. z 2015r., poz. 114)**
- **Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 149)**
- **Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2012r., poz. 1356).**
- **Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2012r., poz. 124).**

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późniejszymi zmianami).
- Uchwała Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013r., w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (M.P. z 17 grudnia 2013r., poz. 1024).
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kłodzka na lata 2011-2016
- Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla gminy miasta kłodzka na lata 2013-2015

Realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.) w zakresie wspierania rodziny powierzona została Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Kłodzku w drodze Uchwały Rady Miejskiej w Kłodzku Nr XX/219/2012 z dnia 29 marca 2012r.

II. Charakterystyka społeczno – demograficzna Gminy Miejskiej Kłodzko.

1. Sytuacja demograficzna.

Kłodzko, centrum regionu o charakterze typowo turystycznym i wypoczynkowym, największe miasto Ziemi Kłodzkiej - jednego z najpiękniejszych zakątków południowo - zachodniej Polski, będące stolicą historycznego hrabstwa kłodzkiego. Leży w północno-wschodniej części Kotliny Kłodzkiej, u południowo-zachodnich podnóży Gór Bardzkich na wysokości ok. 290-370 m.

Kłodzko to miasto trzech kultur - czeskiej, niemieckiej i polskiej - z ponad 1000-letnią historią. Kłodzko jest najstarszą osadą Ziemi Kłodzkiej. Pierwsza wzmianka o istnieniu grodu obronnego o nazwie Kłodzko pochodzi z 981 roku z kronik Kosmasa. Przekaz Kosmasa nie daje nam jednak pewności co do wyglądu najdawniejszego Kłodzka, jego dokładnej lokalizacji ani też nie pozwala ściśle określić daty jego założenia.

Herbem Kłodzka jest biały lew na czerwonym polu, ze złotą koroną i podwójnym ogonem. Tradycja przypisuje nadanie herbu miastu królowi Przemysławowi Ottokarowi II między 1253 a 1278 r. Jest najstarszym symbolem miasta, który pojawia się już w średniowieczu. Nie znamy dokładniejszej daty, ponieważ do dnia dzisiejszego nie zachował się dokument lokacyjny lub jego

odpis.

Postać lwa z dwoma ogonami powstała jako replika herbu Królestwa Czeskiego, do którego wówczas należała ziemia kłodzka. Z kolei jej stolica - posiadała status miasta królewskiego. Podobny herb posiada również drugie miasto regionu - Bystrzyca Kłodzka. Najstarszy zachowany wizerunek lwa pochodzi z tłoku Pieczęci Miasta Kłodzka z 3 ćw. XIII w.

Flaga Kłodzka ma postać dwóch poziomych pasów: żółtego i czerwonego.

Została ustanowiona uchwałą rady miejskiej z 1990 r.

Wywieszana jest z okazji lokalnych uroczystości, spotkań miast partnerskich.

Obecny **hejnał** pochodzi z 1998 r. i jest autorstwa Stanisława Dąbrowskiego. Jest odtwarzany codziennie w samo południe z wieży ratuszowej.

Dane statystyczne dot. ludności miasta Kłodzka w latach 2012-2014 r.

Wyszczególnienie	Lata poprzednie		Rok 2014	
	Rok 2012	Rok 2013		
MIESZKAŃCY (w osobach)				
Ogółem	1	28 356	27 997	27 820
KOBIETY				
Ogółem	2	15 001	14 777	14 679
Wiek 0-17	3	2 150	2 064	2 039
Wiek 18-59	4	8 448	8 225	8 194
Wiek 60 lat i więcej	5	4 403	4 488	4 446
MĘŻCZYŹNI				
Ogółem	6	13 355	13 220	13 141
Wiek 0-17	7	2 319	2 238	2 211
Wiek 18-64	8	9 309	9 141	9 106
Wiek 65 lat i więcej	9	1 727	1 841	1 824

Źródło: Dane statystyczne dot. ludności miasta Kłodzka w latach 2012-2014 r. sporządzone przez Wydział Spraw Obywatelskich Urząd Miasta w Kłodzku

Zdarzenia i zgłoszenia przeprowadzone w latach 2012-2014.

Urodzenia	Małżeństwa	Zgony	Migracje	Emigracje	Pobyty czasowe	Przemeldowania	Rok
232	301	332	457	9	301	367	2012
241	221	346	449	22	268	510	2013
214	198	346	474	27	226	394	2014

Źródło: Dane statystyczne dot. ludności miasta Kłodzka w latach 2012-2014 r. sporządzone przez Wydział Spraw Obywatelskich Urząd Miasta w Kłodzku

2. Analiza sytuacji społecznej.

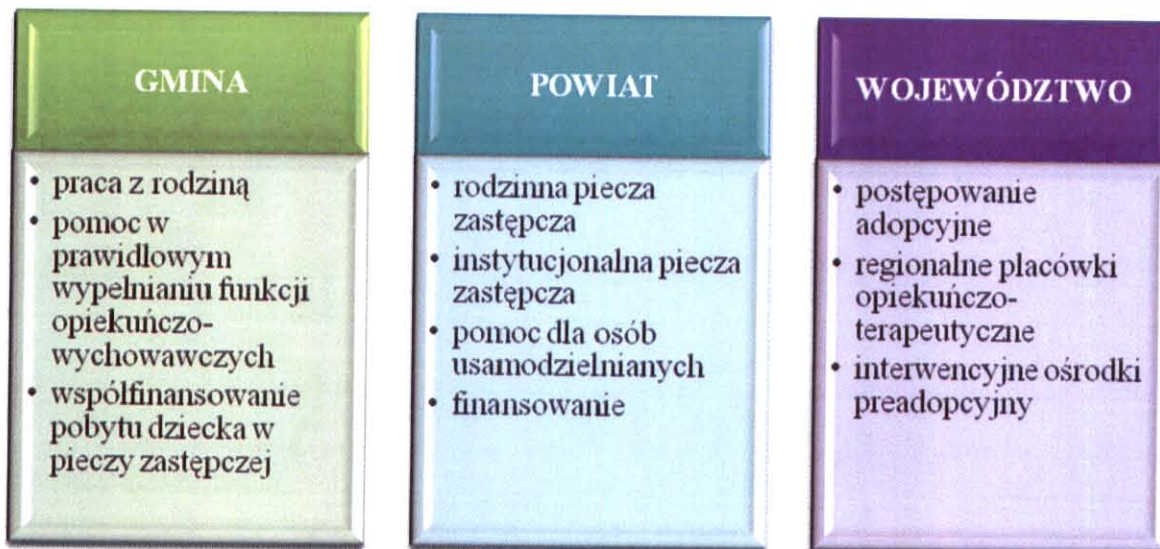
Preambuła do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi:

dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności,

dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci,

w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami..

Podział kompetencji w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Ustawa zakłada, iż wszystkie szczeble samorządu terytorialnego będą ze sobą współpracować w interesie dziecka. Duże znaczenie w tych działaniach mają interdyscyplinarne kompetencje pomiędzy różnymi instytucjami tego samego szczebla

terytorialnego, które są podstawowym warunkiem działań na rzecz dzieci i rodziny w środowisku lokalnym np. szkoła, policja, służba zdrowia, kuratorzy sądowi, pedagodzy szkolni, pracownicy socjalni, asystenci rodzin.

Z analizy danych sprawozdawczych Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłodzku wynika, iż w roku 2014 z różnych form pomocy społecznej (z wyłączeniem świadczeń rodzinnych) skorzystało 2195 osób, co stanowi około 8% mieszkańców miasta Kłodzka.

Przyczyny trudnych sytuacji życiowych, niezbędnych do udzielenia pomocy społecznej odzwierciedla poniższa tabela.

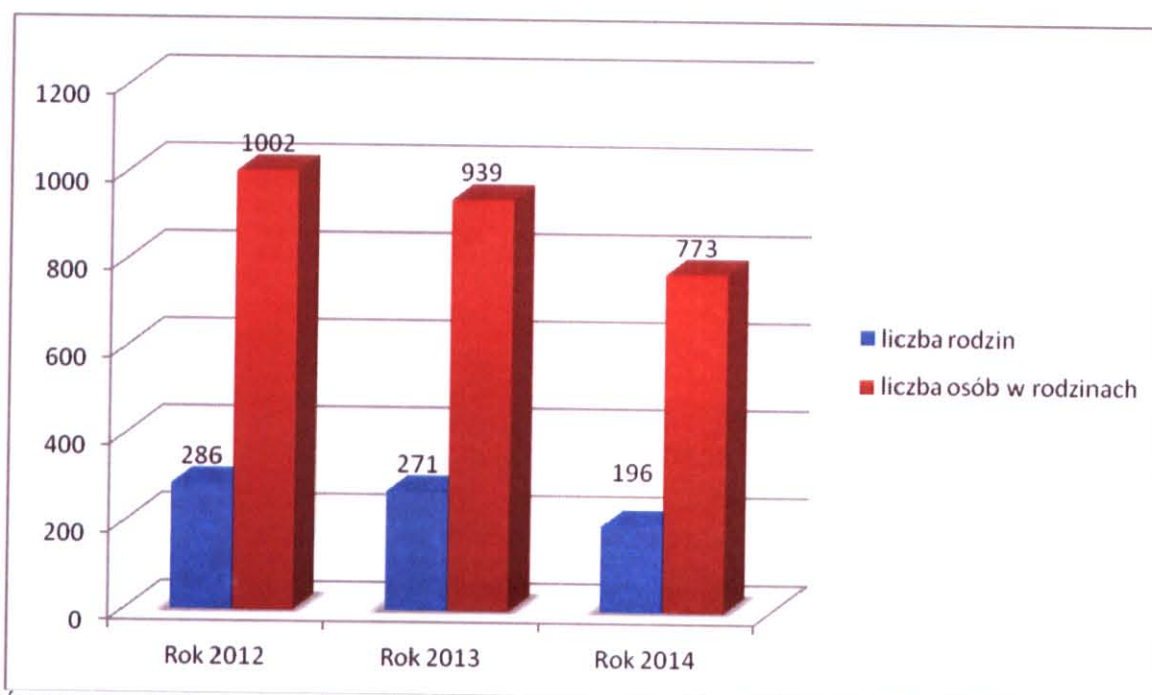
L.p.	Kryterium dysfunkcji	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
1	Ubóstwo	973	1751
2	Bezdomność	44	44
3	Potrzeba ochrony macierzyństwa	183	459
	w tym:		
	wielodzietność	18	93
4	Bezrobocie	730	1483
5	Niepelnosprawność	377	622
6	Długotrwała lub ciężka choroba	302	553
7	Bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	196	773
	w tym:		
	a) rodziny niepełne	54	270
	b) rodziny wielodzietne	87	420
8	Przemoc w rodzinie	35	95
9	Alkoholizm	62	78
10	Narkomania	1	1
11	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	13	13
12	Sytuacja kryzysowa	13	38

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodzku - Sprawozdanie roczne MPiPS za rok 2014

W przedstawionej tabeli punkt 7 obrazuje dysfunkcje rodzin w zakresie bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w tym także w układzie na rodziny niepełne i wielodzietne. Wśród tych rodzin występują również inne problemy dysfunkcyjne w szczególności alkoholizm i przemoc w rodzinie. Z pomocy społecznej w roku 2014 skorzystało 1184 rodziny i 2195 osób w rodzinach. Ilość rodzin korzystających z systemu pomocy społecznej w roku 2014 wymagających wsparcia w sprawach opiekuńczo wychowawczych stanowi około 17% wszystkich rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Porównanie występującego wśród rodzin zjawiska bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w okresie 2012-2014.

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodzku - Sprawozdania roczne MPiPS

Powyższe dane obrazują spadek ilości rodzin wśród, których występuje zjawisko bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. W roku 2014 względem roku 2013 nastąpiło wyeliminowanie zjawiska bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych u 166 rodzin, natomiast względem roku 2012 u 229 rodzin.

Trudna sytuacja życiowa ma bezpośredni wpływ na codzienne funkcjonowanie rodzin i jednostek. Rodziny potrzebują wsparcia na różnych etapach swojego życia. Skuteczna pomoc w tym zakresie może być osiągnięta jeśli będzie przebiegać przy współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji działających na rzecz wsparcia rodzin i dzieci wymagających pomocy. Gminny system wsparcia rodzin powinien oferować szeroki wachlarz pomocy, który stworzy możliwość skorzystania ze wsparcia adekwatnie do występującego problemu. Filar tego systemu tworzą pracownicy socjalni i asystenci rodziny.

Jednym elementów wpływających na upośledzenie prawidłowego funkcjonowania rodziny i wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych jest zjawisko bezrobocia.

Szczególnie niekorzystny wpływ na jednostkę oraz rodzinę ma długotrwałe bezrobocie. Z analizy opracowanych danych dotyczących sytuacji demograficznej o ile zauważyć można malejącą stopniowo grupą osób w wieku produkcyjnym, co korzystnie może wpłynąć na statystyczny poziom bezrobocia to w dłuższym okresie czasu należy liczyć się z negatywnymi skutkami starzenia się społeczeństwa jak i również mniejszą dietnością rodzin.

Ważnym działaniem wpływającym na prawidłowe funkcjonowanie rodziny i przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia jest aktywizacja zawodowa. W tym celu konieczna jest ścisła współpraca jednostek samorządu Gminy z instytucjami powiatowymi (głównie Powiatowy Urząd Pracy w Kłodzku) w celu wykorzystania dostępnych form aktywizacji zawodowej, a także bezpośrednia współpraca z sektorem przedsiębiorstw i zakładów pracy.

Analiza wskaźnika zjawiska bezrobocia dla miasta Kłodzka w latach 2012-2014 wg danych opublikowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Kłodzku.

Rok	Ilość bezrobotnych		W tym z prawem do zasiłku	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Grudzień 2012	2264	1075	434	222
Grudzień 2013	2210	1034	396	198
Grudzień 2014	1931	919	325	159

Źródło: Dane statystyczne dot. bezrobotnych wg miast i gmin opublikowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Kłodzku (strona internetowa).

Kolejnym problemem prowadzącym do obniżenia sił rodziny oraz do osłabienia lub znacznego upośledzenia funkcji opiekuńczo-wychowawczych jest problem alkoholowy. Zespół uzależnienia od alkoholu oraz picie szkodliwe ma negatywny wpływ nie tylko na samopoczucie fizyczne i psychiczne osób pijących, ale również ich rodzin.

Poniżej przedstawiono dane szacunkowe populacji osób uzależnionych, oraz członków ich rodzin na terenie miasta Kłodzka.

Grupa osób	% populacji	Polska (38,6 mln)	Miasto Kłodzko
Osoby uzależnione od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys. Osób	ok. 511 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (małżonkowie,	ok. 4%	ok. 1,5 mln osób	ok. 1010 osób

partnerzy, rodzice)	populacji		
Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem alkoholowym	ok. 4 % populacji	ok. 1,5 mln osób	ok. 1012 osób
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln osób	ok. 1300-1900 osób

Źródło: Tabela 1 Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania narkomanii na rok 2015

Problemem alkoholowy w wielu przypadkach wiąże się ze zjawiskiem przemocy domowej. Na terenie miasta Kłodzka z przemocą domową spotykają się m.in. pracownicy socjalni, funkcjonariusze KPP, lekarze, pedagodzy, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W związku z powyższym, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie miasta Kłodzka funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny, który tworzy grupa specjalistów podejmujących się współpracy celem zapewnienia pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy. Działania Zespołu skierowane są do rodzin znajdujących się w kryzysie, niewydolnych wychowawczo i ukierunkowane są na rozwiązanie konkretnego problemu w rodzinie. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest:

1. Integrowanie i koordynowanie działań podmiotów wchodzących w skład Zespołu oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
2. Diagnozowanie przemocy w rodzinie,
3. Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
4. Działania informacyjno profilaktyczne - rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
5. Skoordynowana współpraca profesjonalistów łączących swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z pracy podmiotów, które reprezentują, zapewniająca skuteczne reagowanie na zjawiska aktów przemocy.

W roku 2014 procedurę „Niebieskiej Karty” w związku z przypuszczeniem stosowania przemocy w rodzinie, wszczęto w 35 przypadkach. Ponadto prowadzono także procedury wszczęte w latach poprzednich. Ogółem w ramach wszystkich prowadzonych procedur „Niebieskiej Karty” w roku 2014 zakończono 8 spraw z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie, 20 z uwagi na brak zasadności podejmowania działań. Dotychczasowe działania podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny, pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłodzku, funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Kłodzku, a także pozostałych przedstawicieli instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie sprawiły, iż po zakończeniu procedury „Niebieskiej Karty” nie odnotowano przypadku powtórzenia się przemocy domowej.

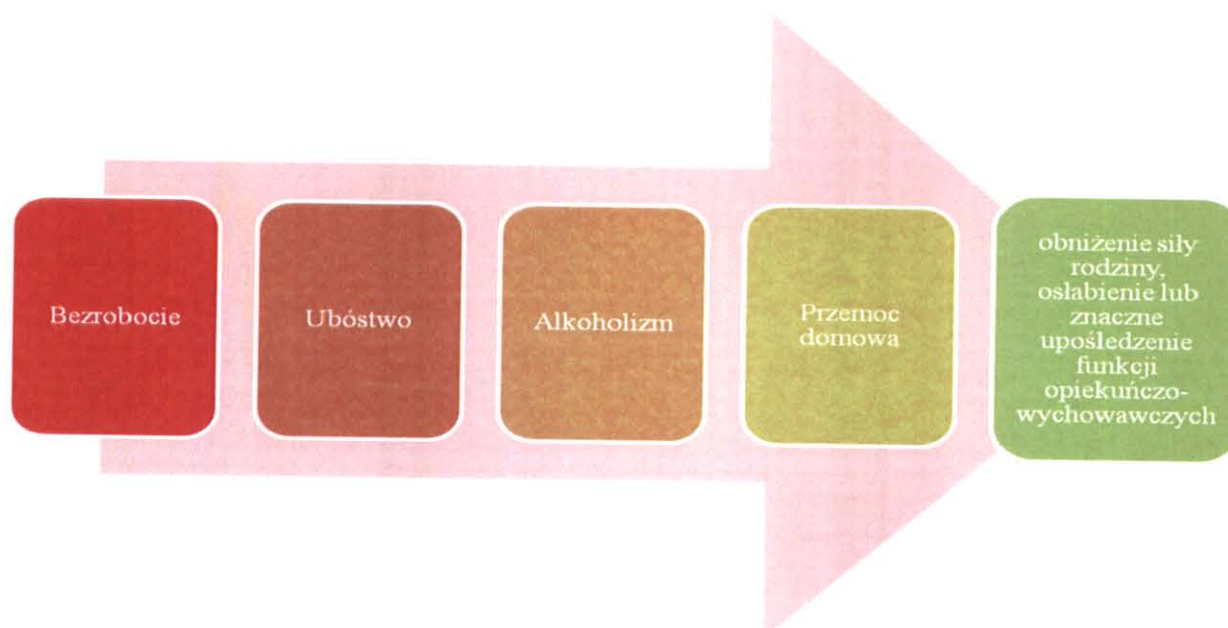
Problemy, jakie dotyczą współczesną rodzinę: ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, przemoc domowa, trudności opiekuńczo-wychowawcze u wielu rodzin, świadczą o konieczności wsparcia rodzin naturalnych na etapie, gdy problemy się rozpoczynają. Pozwala to zapobiec głębokiemu kryzysowi w rodzinie, który może skończyć się odebraniem dzieci rodzinie biologicznej.

Rodzina wyposażona jest w wewnętrzne mechanizmy ułatwiające zachowanie równowagi w sytuacjach trudnych, w okolicznościach gdy konfrontowana jest z wyzwaniami i trudnościami przekraczającymi jej umiejętności radzenia sobie, rodzina powinna mieć możliwość skorzystania z systemu wsparcia w miejscu swojego zamieszkania.

Prowadzenie przez Gminę rozwiązań o charakterze zintegrowanego systemu pomocy środowiskowej są istotą programu wspierania rodziny, szczególnie w odniesieniu do rodzin wieloprotblemowych.

Występujące problemy, które zostały poddane analizie są głównymi zjawiskami stanowią pewnego rodzaju proces w wielu przypadkach następujący kolejno po sobie, który prowadzi do obniżenia sił rodziny, osłabienia lub znacznego upośledzenia funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zahamowania harmonijnego rozwoju dzieci i ich przyszłej samodzielności życiowej, a w efekcie końcowym do konieczności odebrania dzieci rodzinie biologicznej.

III. Realizacja zadań wynikająca z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych gmina zapewnia wsparcie poprzez działania, których zadaniem jest:

- 1) Zdiagnozowanie sytuacji rodziny poprzez analizę jej zasobów, mocnych i słabych stron oraz ustalenia przyczyny kryzysu w tej rodzinie;
- 2) Wzmocnienie funkcji i roli rodziny;
- 3) Poprawa i rozwój umiejętności wychowawczych i opiekuńczych rodziców;
- 4) Prowadzenie działań dotyczących planowanego i świadomego rodzicielstwa;
- 5) Pomoc rodzinie w jej funkcjonowaniu w aspekcie integracji i reintegracji;
- 6) Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.

W przypadku, kiedy rodzice pomimo podjętych działań pomocowych nienależycie sprawują opiekę nad dziećmi i interwencja jest konieczna z uwagi na zapewnienie bezpieczeństwa i dobra dziecka, podejmowane zostają działania umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

1. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim i następnym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Główne przyczyny umieszczania dzieci w pieczy zastępczej z terenu miasta Kłodzka:

1. uzależnienie rodziców od alkoholu (główna w znacznej skali dominująca przyczyna);
2. bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych;
3. sieroctwo;
4. przemoc w rodzinie;

Zestawienie wydatków poniesionych przez Gminę Miejską Kłodzko w związku z umieszczeniem dzieci z terenu miasta Kłodzka w rodzinnej pieczy zastępczej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2012-2014.

Rok	Rodzinna piecza zastępcza - wydatki	Ilość dzieci z terenu miasta Kłodzka, za które Gmina współfinansowała pobyt w rodzinnej pieczy zastępczej	Instytucjonalna piecza zastępcza - wydatki	Ilość dzieci z terenu miasta Kłodzka, za które Gmina współfinansowała pobyt w instytucjonalnej pieczy zastępczej
2012	11.054,68 zł	12	27.057,61 zł	12
2013	33.430,73 zł	17	59.107,27 zł	22
2014	67.100,99 zł	20	208.498,48 zł	28

2. Asystent Rodziny.

Przykładem usług pomocowych dla rodziny przeżywającej problemy i trudności opiekuńczo-wychowawcze oprócz działań pracowników socjalnych, pedagogów może być instytucja „asystenta rodziny”- osoby przygotowanej merytorycznie i wyspecjalizowanej w pracy z rodziną. Celem pracy z rodziną ma być osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci.

Szerokie spektrum zadań stojących przed asystentem rodziny, począwszy od określenia planu pomocy, warunków współpracy, przez właściwe udzielanie rodzinie wsparcia w różnych sytuacjach życiowych, po monitorowanie sytuacji rodziny po zakończeniu etapu wsparcia – pomagania rodzinie w wypełnianiu jej funkcji opiekuńczo-wychowawczych, podyktowane jest potrzebą wsparcia rodziny w postaci „czystej” pracy socjalnej. Zadaniem asystenta rodziny jest:

1. opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
2. udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
3. wspieranie aktywności społecznej rodzin,
4. motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
5. udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zawodowej,
6. udzielanie wsparcia dzieciom,
7. prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
8. dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodzin,
9. sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach,
10. współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej,
11. współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą.

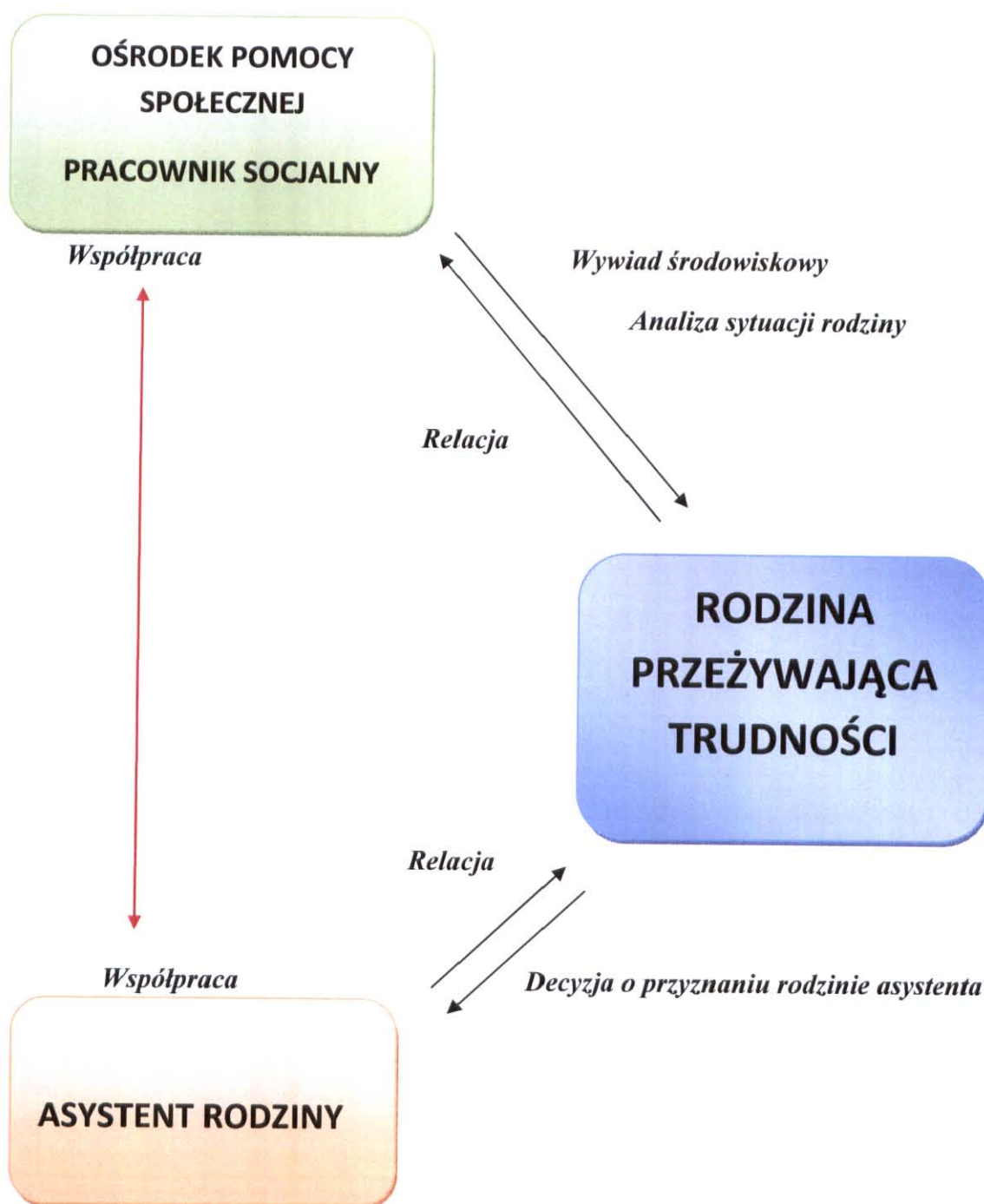
Zestawienie środków finansowych wydatkowanych na zatrudnienie asystenta rodziny w latach 2012-2014.

Rok	Wysokość środków finansowych wydatkowanych na zatrudnienie asystentów rodziny	Ilość zatrudnionych asystentów rodziny	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystentów rodziny
2012	9 485,12 zł	1	7
2013	32.236,33 zł	2	30
2014	36 052,00zł	2	27

Łączne wydatki na zatrudnienie asystentów rodzin w latach 2012-2014 wyniosły 77 773,45 zł., z czego 74 947,43 zł., pozyskano ze środków budżetu państwa w ramach konkursów ogłaszanych przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Asystent rodziny w strukturze gminnego wsparcia rodziny.

Biorąc pod uwagę zapisy ustawowe, gmina powinna podejmować działania w zakresie:

1. Profilaktyki środowiskowej dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
2. Bezpośredniej pracy z rodziną;
3. Wsparcia rodziny w postaci asystenta rodziny;
4. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
5. Doboru narzędzi wsparcia odpowiedni do potrzeb i sytuacji rodziny;

Zasoby instytucjonalne Gminy w zakresie działań pomocowych wobec rodzin wymagających wsparcia.

Ośrodek Pomocy Społecznej
Urząd Miasta
Szkoły - placówki oświatowe
Przedszkola
Policja
Sąd/Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej
Zespół Interdyscyplinarny
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
Organizacje pozarządowe i inne podmioty wspierające rodzinę
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Punkt Konsultacyjny
Placówki ochrony zdrowia
Świetlice socjoterapeutyczne
Asystent rodziny
Powiatowy Urząd Pracy

IV. Analiza SWOT dla Gminy Miejskiej Kłodzko określająca zasoby Gminy, które mogą zostać wykorzystane przy realizacji programu oraz zagrożenia jakie mogą mieć wpływ na realizację programu.

Mocne strony	Słabe strony
1. Wykształcona i kompetentna kadra działająca w obszarze pomocy społecznej, oświaty, poradnictwa	1. Niewystarczające środki finansowe do zatrudnienia nowych pracowników, specjalistów

<p>specjalistycznego.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Duża ilość sieci placówek ochrony zdrowia. 3. Dobre wyposażenie szkół w materiały dydaktyczne, pomoce naukowe oraz sprzęt multimedialny. 4. Rozwój kultury, sportu i rekreacji. 5. Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna. 6. Realizacja programów unijnych. 7. Realizacja programów krajowych finansowanych z budżetu państwa. 8. Podejmowanie dodatkowych poza ustawowych działań na rzecz społeczności lokalnej. 9. Funkcjonowanie stołówek szkolnych, jadłodajni. 10. Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych. 11. Świetlice socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży. 12. Działalność i współpraca instytucji wspierających rodzinę. 13. Współpraca między instytucjami. 14. Doświadczenie w pozyskiwaniu dodatkowych środków finansowych. 15. Aktywizacja zawodowa i społeczna beneficjentów Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłodzku. 16. Praca z rodziną poprzez monitoring i diagnozę sytuacji rodziny. 17. Realizacja programów profilaktycznych przez różne podmioty. 18. Zespół Interdyscyplinarny. 19. Otwartość samorządu lokalnego na dialog ze społeczeństwem. 20. Integrująca rola placówek oświatowych. 21. Realizacja Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny 22. Asystent rodziny 23. Specjalistyczne usługi opiekuńcze (dla dzieci) 	<p>(psycholog, pedagog, pomoc prawna).</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Brak aktywności na rynku pracy wśród osób długotrwale bezrobotnych. 3. Utrzymujący się poziom bezrobocia. 4. Zbyt duża skala ubóstwa. 5. Brak aktywności w zakresie organizacji grup samopomocowych. 6. Nawarstwianie problemów społecznych na osiedlach. 7. Zbyt mała ilość propozycji spędzania wolnego czasu dla młodzieży starszej zagrożonej demoralizacją. 8. Brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych. 9. Brak Samorządowej Karty Dużej Rodziny. 10. Brak rodzin wspierających na terenie Gminy. 11. Brak wolontariatu na rzecz wspierania rodziny. 12. Brak cyklicznych warsztatów dla rodzin.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych, poza budżetem gminy na realizację zadań. 2. Szeroki dostęp do szkół. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nadal wysoki wskaźnik bezrobocia. 2. Zanik więzi tradycji rodziny. 3. Wysokie koszty utrzymania rodziny. 4. Zjawiska patologiczne (alkoholizm,

<ol style="list-style-type: none"> 3. Realizacja programów pomocowych. 4. Aktywizacja. 5. Szeroki wachlarz pomocy społecznej. 6. Możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników służb społecznych. 7. Realizacja programów profilaktycznych wspierających zdrowy styl życia. 8. Instytucja „rodziny wspierającej”. 9. Systematyczne szkolenia kadry specjalistycznej. 10. Systematyczne szkolenia dla rodzin wspierających. 11. Kontynuacja pracy asystentów rodziny. 12. Rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz budowania spójnego systemu wspierania rodziny (wspólne warsztaty, konsultacje, szkolenia). 13. Rozwój programów profilaktycznych i edukacyjnych mających na celu integrację rodziny i reintegrację rodzin wykluczonych społecznie – działania środowiskowe (kampanie społeczne, spotkania). 14. Prowadzenie programów rozwijających umiejętności wychowawcze skierowane do rodziców. 	<ol style="list-style-type: none"> przemoc). 5. Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy”. 6. Zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców. 7. Rosnące potrzeby finansowe na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej. 8. Eurosieroctwo. 9. Niewystarczające środki finansowe na zatrudnienie specjalistów oraz rodzin wspierających. 10. Brak chęci współpracy rodziny.
---	--

Przedstawiona diagnoza sytuacji społecznej w mieście Kłodzku oraz analiza SWOT pokazują z jednej strony potencjał ludzki i instytucjonalny miasta, a z drugiej uwidaczniają problemy rodzin i jednostek. Podejmowanie działań interwencyjnych i systemowe wsparcie na wielu płaszczyznach wydają się być niezbędne. Pomimo zauważalnych braków i deficytów, należy zwrócić uwagę, że lista mocnych stron jest dłuższa, co daje szansę na efektywniejszą i usystematyzowaną pomoc rodzinom przeżywającym trudności w funkcjonowaniu.

V. Główny cel programu, cele szczegółowe oraz charakterystyka systemu wspierania rodziny.

Podstawowym narzędziem działań jest praca z rodziną począwszy od momentu, gdy w rodzinie pojawia się pierwszy poważny kryzys zagrażający jej dobru. Profilaktyka rodzinna powinna być rozumiana jako działanie interdyscyplinarne wszystkich służb i instytucji pracujących na rzecz dziecka i rodziny.

Istotnym działaniem wspierającym rodzinę w kryzysie (przemoc) jest praca zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych.

Realizację celu głównego - wsparcie i wzmocnienie rodziny w prawidłowym jej funkcjonowaniu i profilaktyka – zakłada się w oparciu o realizację działań w ramach poszczególnych celów szczegółowych.

Zakłada się, iż działania podejmowane przez Gminę realizowane będą przy współpracy wszystkich instytucji i jednostek organizacyjnych Gminy wg ich kompetencji i obszaru działań na rzecz rodziny.

Cele szczegółowe:**1. Zwiększenie umiejętności opiekuńczo wychowawczych rodziny.**

Realizację celu szczegółowego zakłada się poprzez podjęcie działań:

KONSULTACJE WYCHOWAWCZE DLA
RODZICÓW

WSPARCIE PEDAGOGICZNE DLA RODZICÓW I DZIECI

KONSULTACJE I PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

TERAPIA I MEDIACJA RODZINNA

WSPARCIE ASYSTENTA RODZINY

2. Praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacji kryzysowych.

Realizację celu szczegółowego zakłada się poprzez podjęcie działań:

ROZPOZNANIE PROBLEMÓW WYSTĘPUJĄCYCH W
RODZINACH

REGULARNE KONTAKTY PRACOWNIKA SOCJALNEGO
ZE ŚRODOWISKIEM LOKALNYM RODZINY

ORGANIZOWANIE GRUP WSPARCIA

MOTYWOWANIE RODZINY DO AKTYWNEGO
DZIAŁANIA I PEŁNIENIA RÓL SPOŁECZNYCH

PROWADZENIE MONITORINGU SYTUACJI DZIECKA
W RODZINIE ZAGROŻONEJ KRYZYSEM

3. Zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie.

Realizację celu szczegółowego zakłada się poprzez podjęcie działań:

PROWADZENIE AKCJI SPOŁECZNYCH

ZAPEWNIENIE RODZINĄ POMOCY FINANSOWEJ I RZECZOWEJ

MONITOROWANIE SYTUACJI ZDROWOTNEJ DZIECI

ORGANIZACJA WYPOCZYNKU DLA DZIECI Z RODZIN DYSFUNKCYJNYCH

PROWADZENIE PRACY SOCJALNEJ

WSPARCIE ASYSTENTA RODZINY

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

AKTYWIZACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA

PROWADZENIE ŚWIETLIC SOCJOTERAPEUTYCZNYCH

TERAPIA INDYWIDUALNA I RODZINNA

REALIZACJA PROJEKTÓW I PROGRAMÓW NA RZECZ RODZINY

WSPÓŁFINANSOWANIE POBYTU DZIECKA W PIECZY ZASTĘPCZEJ

4. Powołanie i szkolenie "instytucji" oraz pracowników innych służb wspierających rodzinę.

Realizację celu szczegółowego zakłada się poprzez podjęcie działań:

ZATRUDNIENIE ASYSTENTA RODZINY

FINANSOWANIE KOSZTÓW SZKOLEŃ DLA RODZIN WSPIERAJĄCYCH

ZAPEWNIENIE MOŻLIWOŚCI PODNOSZENIA KWALIFIKACJI DLA ASYSTENTA RODZINY

TWORZENIE WARUNKÓW DO DZIAŁANIA DLA RODZIN WSPIERAJĄCYCH

ZAPEWNIENIE MOŻLIWOŚCI SZKOLENIA ORAZ PODNOSZENIA KWALIFIKACJI PRACOWNIKOM INNYCH SŁUŻB WSPIERAJĄCYCH RODZINĄ

5. Podejmowanie działań profilaktycznych na rzecz rodziny.

Realizację celu szczegółowego zakłada się poprzez podjęcie działań:

UDZIAŁ W KAMPANIACH, KTÓRYCH CELEM JEST WZMOCNIENIE RODZINY JAKO PODSTAWOWEJ KOMÓRKI SPOŁECZNEJ

WSPIERANIE I PROPAGOWANIE IDEI AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ

UDZIAŁ W PROGRAMACH PROFILAKTYCZNYCH I EDUKACYJNYCH WSPIERAJĄCYCH WYCHOWANIE DZIECI I MŁODZIEŻY

UDZIAŁ W PROJEKTACH WSPÓŁFINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW POZABUDŻETOWYCH W TYM RZĄDOWYCH I UE

VI. Założenia Programu i jego odbiorcy.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem opracowanym na lata 2015-2017. Głównym założeniem Programu jest wielopłaszczyznowe wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu jej funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapewnienie dziecku poczucia bezpieczeństwa. Podejmowane działania mają służyć przede wszystkim:

- wspieraniu rozwoju rodziny biologicznej już na etapie początkowym,
- stworzenie systemu wspierającego prawidłowy proces wychowawczy, ochronę rodziny i dzieci przed marginalizacją społeczną i wykluczeniem społecznym,
- zwiększenie bezpieczeństwa dzieci i ich rodzin poprzez działania profilaktyczne, edukacyjne i wychowawcze,
- wspieranie dorosłych członków rodzin w zakresie zmiany ich sytuacji na rynku pracy z biernej na czynną i zwiększenie bezpieczeństwa finansowego rodzin,
- wspieranie rodzin w prawidłowym funkcjonowaniu w środowisku lokalnym,
- zapobieganie sytuacjom kryzysowym wymagającym interwencji,
- wspieranie rodzin biologicznych w pełnieniu prawidłowych funkcji rodziny i powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej,

Zasadą nadrzędną Programu jest ścisła współpraca podmiotów działających na rzecz dzieci i rodzin, co gwarantuje skuteczność podejmowanych działań. Zakłada się, że skuteczność działań w zakresie przeciwdziałania dysfunkcji rodziny będzie osiągana w szczególności poprzez wczesne podejmowanie działań profilaktycznych przed wystąpieniem problemu oraz pracę z dziećmi oraz ich rodzicami w ich środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym. Celem działań jest zapobieganie powstawaniu sytuacji mających niekorzystny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodziny, wsparcie jej w zakresie występujących deficytów, zabezpieczenie potrzeb, wpływanie na poprawę trybu i jakości życia, pomoc we wzmocnieniu jej wydolności opiekuńczo-wychowawczej oraz w sytuacjach zagrożenia dobra dziecka. Przewidywana praca z rodziną oraz wszelkie formy pomocy mają na celu przede wszystkim zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny, wykorzystanie ich zasobów własnych w celu wzmocnienia kompetencji i umiejętności społecznych.

Granica prawną ingerencji (interwencji) w rodzinie na rzecz dziecka jest przekonanie, że dziecku zagraża niebezpieczeństwo, zostały naruszone dobra dziecka lub przepisy prawa rangi ustawy. Jednak nim dojdzie do interwencji, rodzina ma prawo oczekiwać, że odpowiednie służby szybciej dostrzegą jej problemy i udziela wsparcia i pomocy adekwatnej do występującej sytuacji.

Problem dzieci zaniedbanych oraz funkcjonowanie rodzin problemowych dotyczy wielu dziedzin polityki społecznej na różnych szczeblach administracji i tylko kompleksowe

podejście do tego zjawiska oraz ścisła współpraca wielu instytucji państwowych, a także pozostałych jednostek szczególnie na poziomie lokalnym czyli bliżej dziecka może przyczynić się do zmniejszenia skali niekorzystnych zjawisk w tym obszarze. Sprawą kluczową dla samorządu jest odpowiedni dobór narzędzi wsparcia adekwatny do potrzeb i sytuacji rodziny.

Odbiorcami Programu są:

- rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu prawidłowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zagrożone marginalizacją społeczną, wykluczeniem społecznym, zamieszkujące na terenie miasta Kłodzka,
- rodziny biologiczne, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej zamieszkujące na terenie miasta Kłodzka,
- pracownicy, instytucje, organizacje, stowarzyszenia podejmujące działania na terenie miasta Kłodzka na rzecz wsparcia rodzin z dziećmi.

VII. Źródła finansowania Programu.

1. Budżet Gminy Miejskiej Kłodzko;
2. Dotacje z budżetu państwa;
3. Środki pozabudżetowe pozyskane z innych źródeł;

VIII. Realizacja i Monitoring.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie realizowany przez Gminę we współpracy z instytucjami samorządowymi, organizacjami pozarządowymi, a także innymi podmiotami zajmującymi się wspieraniem rodziny.

Monitoring będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących podjętych i zrealizowanych działań w ramach Programu. Celem monitoringu będzie ocena osiągnięcia założonych celów poprzez:

1. Analizę sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz ustalenie przyczyn zaistniałego kryzysu w rodzinie;
2. Wzmocnienie roli i funkcji rodziny;
3. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
4. Konieczność integralnego postępowania w zakresie pracy z rodziną;
5. Rozważenie możliwości uruchomienia nowego instrumentu wspierania rodziny tj. rodziny wspierającej (osoby z najbliższego otoczenia) i przedłożenie informacji w powyższym zakresie Burmistrzowi Miasta Kłodzka oraz Radzie Miejskiej w Kłodzku.

Cele, które zostały określone dla danej rodziny realizowane będą poprzez:

1. Zapewnienie wsparcia w formie pomocy materialnej i rzeczowej wynikające zarówno z ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
2. Realizacja pomocy dla uczniów w formie stypendiów szkolnych;
3. Dożywanie dzieci;

4. Zapewnienie bezpłatnego i powszechnego dostępu do poradnictwa specjalistycznego oraz szczegółowa informacja miejsc, w których można otrzymać pomoc;
5. Wsparcie rodzin wielodzietnych w ramach realizacji ustawy o Karcie Dużej Rodziny.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
w Kłodzku

Tomasz Żabski